

J.Z.U. DOM ZDRAVLJA-CETINJE

Ul.Vuka Mićunovića br.5, tel/fax: 041/231-502

Žiro rn:NLB Montenegrobanka530-427-90; Prva banka:535-9550-44

BROJ:

CETINJE,31.01.2022. godine

Godišnji izvještaj o radu, za 2021. godinu

Cetinje, januar 2022. godine

JZU Dom zdravlja Cetinje, ustanova primarnog nivoa zdravstvene zaštite u sklopu zdravstvenog sistema Crne Gore u prethodnoj godini izvršavala je sve radnje i aktivnosti predviđene Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (Sl.list CG 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 24/19, 82/20 i 8/21) i drugim pozitivnim propisima, u cilju pružanja zdravstvene zaštite osiguranicima obaveznog zdravstvenog osiguranja. Možemo istaći da je 2021. godina upravo godina puna izazova, s obzirom na pandemiju koronavirusa, a kao ustanova ulagali smo maksimalne napore za uspješnu borbu sa ovim neprijateljem.

Sve organizacione jedinice Doma zdravlja radile su i izvršavale svoje radne zadatke sa maksimalnom posvećenošću građanima Prijestonice, radi poboljšavanja njihovog zdravstvenog stanja i otkrivanja prisustva koronavirusa u cilju pravovremene opservacije i liječenja.

Tokom 2021. godine ustanova je imala i određenih poteškoća u radu koje su uspješno otklonjene zahvaljujući posvećenosti zaposlenog osoblja i preduzimanja svih potrebnih mjera i radnji blagovremeno.

Shodno važećem Aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Dom zdravlja Cetinje zdravstvenu zaštitu obavlja preko 7 cjelina i to :

Redni broj	Organizacione cjeline	Organizacione jedinice
1.	<i>IZABRANI DOKTORI</i>	za odrasle, djecu i žene
2.	<i>CENTRI ZA PODRŠKU</i>	Centar za plućne bolesti i TBC ,Centar za mikrobiološku dijagnostiku, Jedinica za mentalno zdravlje i Centri za prevenciju i to: Populaciono savjetovanište, Savjetovanište za mlade i Savjetovanište za reproduktivno zdravlje.
3.	<i>JEDINICE ZA PODRŠKU</i>	Jedinica za patronažu, Jedinica za fizikalnu terapiju i Jedinica za sanitetski prevoz.
4.	<i>SPECIJALISTIČKE AMBULANTE</i>	Opšta interna medicina, Oftalmologija (NAPOMENA: Službe još nijesu počele sa radom, potrebno obezbjeđivanje kadra i dijela opreme).
5.	<i>OSTALE DJELATNOSTI DOMA ZDRAVLJA</i>	Sportska medicina i Medicina rada
6.	<i>MENADŽMENT I ADMINISTRATIVNO TEHNIČKI POSLOVI</i>	Menadžment, Finansijsko ekonomski poslovi, Pravno-kadrovski sektor i Tehnički servis.
7.	<i>SPECIFIČNOSTI DOMA ZDRAVLJA</i>	Hemodijaliza

Ukupan broj zaposlenih u 2021. godini na dan 31.12.2021. godine je 95. Kako bi se obezbijedio potpun i nesmetan proces rada Aktom o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta predviđeno je 59 radnih mjesta sa ukupno 97 izvršilaca. *Napomena: Shodno važećem Aktu o sistematizaciji, specijalističke službe Opšta interna medicina i Oftalmologija*

nijesu počele sa radom zbog neobezbijedenosti potrebnog kadra i dijela opreme , što se nije moglo realizovati tokom 2021. godine, jer je stavljen akcenat na borbu protiv koronavirusa, a i od aprila su otpočele specijalizacije za ove oblasti.

U radnom odnosu na neodređeno vrijeme na dan 31.12.2021. je 87 zaposlenih, dok je 8 na određeno vrijeme. Tokom 2021. godine ustanovu je napustilo 5 izvršilaca po sljedećim osnovima:

- 1 dipl. ekonomista, otkaz Ugovora o radu po osnovu Odluke o razrješenju (mart);
- 1 dipl. psiholog, otkaz Ugovora o radu zaposlenog zbog ispunjavanja uslova za penziju (maj);
- 2 med. sestre po sili zakona, navršenih 67 godina života i minimum 15 godina staža osiguranja (april i decembar) i
- 1 med. sestra po osnovu Sporazuma o preuzimanju zaposlenog (DZ Kotor, oktobar).

Posmatrajući po prethodno navedenim organizacionim cjelinama stanje u ustanovi po pitanju kadra u radnom odnosu na neodređeno i određeno radno vrijeme je :

IZABRANI DOKTORI

	Br. timova	Br.izvršilaca				Ukupno
		ljekari		Med.sestre/tehničari		
		neodređeno	određeno	neodređeno	određeno	
ID ZA ODRASLE	8	neodređeno	određeno	11	2	23
9		1				
(1 spec.med.rada; 1 spec.opšte i porod.med., 1 spec. porodične med. 3 spec. opšte med. 1 spec.med.sporta 2 doktor medicine)		doktor medicine				
ID ZA DJECU	1	1 (spec.pedijatrije)		7	1	9
ID ZA ŽENE	1	1 (spec.gin.sa akušerstvom)		1	-	2

CENTRI ZA PODRŠKU

	Br.izvršilaca		Ukupno
	Ljekari	Med.seste/tehničari	
Centar za plućne bolesti i TBC	1 (spec.pneumoft.)	2	3
Centar za dijagnostiku -Mikrobiološka dijagnostika-	1 (spec.mikrobiolog)	3	4
Jedinica mentalno zdravlje	1 (spec.psihijatrije)	1	2
Centar za prevenciju -Savjetovalište za mlade -Populaciono savjetovalište -Savjetovalište za reprod.zdr.	-	1 1 1	1 1 1

JEDINICE ZA PODRŠKU

	Broj izvršilaca		Ukupno
	Med.tehničari/sestre		
	neodređeno	određeno	
Jedinica za patronažu	9	-	9
Jedinica za fizikalnu terapiju	3 Od toga 1 spec.primijenjene fizioterapije 1 Bachelor primijenjene fizioterapije 1 viši fizioter.tehničar	-	3
Jedinica za sanitetski prevoz	2 KV vozača	1 KV vozač	3

OSTALE DJELATNOSTI DOMA ZDRAVLJA

NAZIV SLUŽBE	Br.izvršilaca	Ukupno
Medicina rada	1 psiholog	1
Medicina sporta	- -1 doktor spec.medicine sporta raspoređen na obavljanju poslova ID za odrasle	-

SPECIFIČNOST DOMA ZDRAVLJA

NAZIV SLUŽBE	Br.izvršilaca		Ukupno
Hemodijaliza	Medicinske sestre/ tehničari		4
	neodređeno	određeno	
	4	-	
Napomena: Zbog deficita kadra angažovani po Ugovoru o dopunskom radu -spoljni saradnici iz KC CG, dr spec.int. –nefrolog			

LJEKARI NA SPECIJALIZACIJI

Oblast specijalizacije	Br.ljekara na specijalizaciji
Pedijatrija	2
Interna medicina	2
Porodična medicina	1
Medicina rada	1
Oftalmologija	1
Mikrobiologija	1
Fizikalna medicina i rehabilitacija	1
Ukupno	9

MENADŽMENT I ADMINISTRATIVNO TEHNIČKI POSLOVI

NAZIV SLUŽBE	Br.izvršilaca	Ukupno
Menadžment	4 - direktor - pomoćnik direktora - glavna sestra - sekretarica direktora	4
Finansijsko ekonomski poslovi	4 - šef sl.fin.ekon.poslova - knjigovođa glavne knjige - obračunski radnik, blagajnik i likvidator - knjigovođa osnovnih sredstava	4
Pravno-kadrovski sektor	2 - sekretar za pravne i kadrovske poslove - referent za zaštitu na radu, osig. imovine i lica	2
Tehnički servis - higijeničarke, radnice u vešeraju - telefonista, portir, stražar - serviser reverzne osmoze i aparata za hemodijalizu	7 2 1	10

KADROVSKA STRUKTURA (polna i starosna):

Od ukupnog broja zaposlenih, medicinskih radnika je 73 i 22 zaposlena nemedicinske struke.

<i>Medicinski radnici</i>	<i>Neodređeno</i>	<i>Određeno</i>
Visoka stručna sprema	28	1
Viša stručna sprema	1	-
Srednja stručna sprema	40	3
Niža stručna sprema	-	-
Nemedicinski radnici	18	4
Ukupno svih radnika	87	8

Gledano po polnoj strukturi od ukupnog broja zaposlenih 71 je ženskog pola, a 24 muškog pola.

Prosječna starost na nivou ustanove za 2021. godinu je 45 godina.

STANJE PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA:

Organizacione jedinice Doma zdravlja Cetinje funkcionišu prema ustaljenoj praksi i sa maksimalnim angažovanjem uposlenih radnika.

ID za odrasle u prethodnoj godini funkcionisao je na drugačiji način u odnosu na prethodne godine upravo zbog pandemije i većeg angažovanja zaposlenih u ovoj službi, koji su bili uključeni u rad covid ambulanti, o čemu će više riječi biti u daljem dijelu izvještaja.

ID za decu (1 doktor spec. pedijatar) pružao je zdravstvene usluge najmlađoj populaciji, možemo reći uspješno, uz angažovan kadar sa sekundarnog nivoa. I služba ID za decu bila je uključena u rad covid ambulante u dijelu praćenja najmlađe populacije i upućivanja na testiranje zbog sumnje na prisustvo koronavirusa i dalje liječenje, do otvaranja samostalne Covid ambulante za decu.

ID za žene (1 spec. ginekologije i akušerstva i med. sestra) pružao je neophodne usluge ženskom polu, kako preventivne i kurativne, blagovremeno, i po zahtjevu pacijentkinja.

Takođe, Centar za plućne bolesti i TBC sa postojećim kadrom od 1 doktora spec. pneumoftiziologa i 2 medicinska tehničara bio je maksimalno uključen kao podrška covid ambulanti u dijelu snimanja pacijenata, očitavanja snimaka i praćenja stanja respiratornog trakta kod prisustva covid infekcije, pored redovnih nadležnosti.

Centar za mentalno zdravlje (1 spec. psihijatar i med. sestra) pružao je medicinsku pomoć svim pacijentima, kao i pacijentima sa problemima zavisnosti od opojnih droga i pacijentima na supstitucionoj terapiji Buprenorfinom, o čemu se Ministarstvo zdravlja izvještavalo na mjesečnom nivou.

Mikrobiološka dijagnostika (spec. mikrobiolog i 3 laboratorijska tehničara) preduzimala je mjere i radnje iz svoje nadležnosti i pratila stanje zaraznih bolesti u saradnji sa Institutom za javno zdravlje Crne Gore, čije smo posjete imali često tokom protekle godine. Služba je takođe vršila testiranje na brze antigenske testove i testiranja na prisustvo antitijela od septembra mjeseca.

Jedinica za fizikalnu terapiju sa postojećim kadrom i opremom funkcionisala je nesmetano, uz angažovanje spec. fizijatra, obzirom na aktivnu specijalizaciju iz fizikalne medicine i rehabilitacije.

Jedinica za patronažu ima dovoljan broj medicinskog kadra za nesmetan rad, sa naznakom, da određeni dio osoblja koji pripada ovoj službi angažovan je i za rad u Terenskom ambulantom (Rijeka Crnojevića, Čevo i Trešnjevo).

Jedinica za sanitetski prevoz, sa tri zaposlena, angažovana je i van redovnog radnog vremena zbog velikog broja transporta, svakodnevna dostavljanja PCR medijuma IJZ, radi otkrivanja prisustva koronavirusa i obavljanjem svih potrebnih zadataka u njihovom opsegu posla.

Sve organizacione jedinice opremljene su potrebnom medicinskom opremom kako je i predviđeno modelom primarne zdravstvene zaštite, čiju opremljenost u zavisnosti od finansijskih sredstava planiramo obogatiti u budućem periodu.

U sklopu ustanove funkcionišu i Terenske ambulante koje nijesu predviđene Aktom o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta. Terenske ambulante koje pokriva Doma zdravlja Cetinje su sljedeće: Ambulanta Rijeka Crnojevića, Ambulanta Njeguši, Ambulanta Čevo i Ambulanta Trešnjevo. Tim, ID doktor i sestra, prema utvrđenom rasporedu ordiniraju u citiranim ambulantom jednom sedmično i petnaestodnevno i pružaju zdravstvene usluge pacijentima ruralnog područja. Na sajtu Doma zdravlja jednom mjesečno se objavljuje raspored rada ID i terenskih ambulanti kako bi građani bili upoznati sa istim. Terenske ambulante opremljene su najosnovnijom medicinskom aparaturom za pružanje zdravstvenih usluga. **Najveću poteškoću u sprovođenju zdravstvene zaštite u ruralnim područjima imamo na Njegušima, zbog neobezbijeđenog prostora. Ovaj problem ili bolje rečeno nedostatak, godinama je istican Prijestonici Cetinje i mjesnoj zajednici Njeguši. Iz Jedinice za patronažu i Centara za podršku angažovano je medicinsko osoblje za svakodnevni rad u ambulantom u cilju pružanja usluga licima koja su nastanjena na tim područjima, koja su starije starosne dobi i stalno prisustvo medicinske sestre smatramo veoma značajnim.**

Po pitanju Savjetovališta za mlade, Savjetovališta za reproduktivno zdravlje i Populacionog savjetovališta možemo istaći da se u prethodnoj godini rad nije održavao prema planiranim aktivnostima upravo zbog pandemije koronavirusa. Planirani programi poput aktivnosti Škole za trudnice, program u okviru Savjetovališta za mlade –odvikavanje od pušenja, preventivne aktivnosti u vidu istraživanja i radionica prevencije maladaptivnih formi ponašanja, što podrazumijeva upotrebu alkohola, opojnih droga i pušenja nijesu realizovani zbog epidemioloških aktivnih mjera.

Shodno Programu osposobljavanja i usavršavanja visokoškolaca u protekloj godini imali smo 2 lica – doktora medicine na ovom programu. Jedan je uspješno završio program stručnog osposobljavanja i usavršavanja u trajanju od 9 mjeseci, dok je drugi otkazao ugovor. Kada je u pitanju volonterski rad stanje je sljedeće: 17 volontera Crvenog krsta kao podrška ozbiljnoj epidemiološkoj situaciji (II kvartal) + 5 volontera sa SSS (med. sestre/tehničari) za sticanje uslova za polaganje stručnog ispita, kao uslov za samostalan rad.

Svoje redovne aktivnosti tokom 2021. godine preduzimale su i oformljene Komisije u ustanovi i to: **Komisija za kontrolu kvaliteta, Komisija za prevenciju bolničkih infekcija i Komisija za kontrolu i suzbijanje antimikrobne rezistencije bakterija na antibiotike.**

Komisije su postupale u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima i izvještavale Menadžment ustanove na mjesečnom nivou, kao i Ministarstvo zdravlja na tromjesečnom nivou.

U nastavku su godišnji izvještaji Komisija:

Komisija za kontrolu kvaliteta

Tokom 2021. godine rad Komisije je bio usmjeren na epidemiološku situaciju izazvanu corona virusom , pored ustaljenih mjera i aktivnosti predviđenih Pravilnikom o bližim uputstvima za obavljanje monitoringa i uspostavljanje procesa evaluacije , sa indikatorima i kriterijumima pomoću kojih se vrši monitoring , odnosno evaluacija kvaliteta zdravstvene zaštite (Sl.list CG 17/15). Članovi Komisije u toku prethodne godine sastajali su se jednom do dva puta mjesečno u cilju donošenja zaključaka , mjera i prijedloga radi poboljšavanja kvaliteta zdravstvene zaštite u ustanovi i samim tim često ostvarivali saradnju sa ostalim Komisijama poput: Komisije za intrahospitalne infekcije, Komisije za kontrolu i suzbijanje antimikrobne rezistencije.

TABELARNI PRIKAZ PRIVREMENE SPRIJEČENOSTI ZA RAD ZA PERIOD 01.01.-31.12.2021. GODINE :

ID ZA ODRASLE

VRSTA BOLOVANJA	BROJ IZDATIH BOLOVANJA	BROJ DANA BOLOVANJA
PORODILJSKA ODSUSTVA	89	13791
PO PREPORUCI ID	1242	19484
PO PREPORUCI SPECIJALISTE	394	7931
PO PREPORUCI KOMISIJE	312	28597
UKUPNO	2037	69803

ID ZA ĐECU

VRSTA BOLOVANJA	BROJ IZDATIH BOLOVANJA	BROJ DANA BOLOVANJA
PORODILJSKA ODSUSTVA	4	652
PO PREPORUCI ID	26	386
PO PREPORUCI SPECIJALISTE	6	88
PO PREPORUCI KOMISIJE	7	1240

UKUPNO	43	2366
---------------	-----------	-------------

Ukupno bolovanja: 2080 sa 72169 dana bolovanja.

Kada je riječ o broju propisanih recepata i skatula na mjesečnom nivou shodno elektronskoj evidenciji stanje je sljedeće:

Ukupno propisanih recepata za januar 2021	Ukupno propisanih skatula za januar 2021	Ukupno propisanih recepata za februar 2021	Ukupno propisanih skatula za februar 2021	Ukupno propisanih recepata za mart 2021	Ukupno propisanih skatula za mart 2021
18824	25618	19642	26493	22425	30318

Ukupno propisanih recepata za april 2021	Ukupno propisanih skatula za april 2021	Ukupno propisanih recepata za maj 2021	Ukupno propisanih skatula za maj 2021	Ukupno propisanih recepata za jun 2021	Ukupno propisanih skatula za jun 2021
20000	26798	19674	26474	19986	26918

Ukupno propisanih recepata za jul 2021	Ukupno propisanih skatula za jul 2021	Ukupno propisanih recepata za avgust 2021	Ukupno propisanih skatula za avgust 2021	Ukupno propisanih recepata za septembar 2021	Ukupno propisanih skatula za septembar 2021
18599	25066	20523	27917	20846	28391

Ukupno propisanih recepata za oktobar 2021	Ukupno propisanih skatula za oktobar 2021	Ukupno propisanih recepata za novembar 2021	Ukupno propisanih skatula za novembar 2021	Ukupno propisanih recepata za decembar 2021	Ukupno propisanih skatula za decembar 2021
20677	28545	21806	30203	23393	32491

Kada je riječ o ubodnim incidentima nije bilo prijava medicinskog kadra naše ustanove za prethodnu godinu.

Prateći monitoring zdravstvene zaštite za period 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine nije evidentirano neželjeno dejstvo lijekova.

Po pitanju higijene ruku, prateći indikatore shodno Pravilniku o bližim uputstvima za obavljanje monitoringa i uspostavljanje procesa evaluacije, sa indikatorima i kriterijumima pomoću kojih se vrši monitoring, odnosno evaluacija kvaliteta zdravstvene zaštite (Sl.list CG 17/15) i epidemiološkoj situaciji na mjesečnom nivou u Domu zdravlja Cetinje izdvaja se tj. troši 50-60l alkohola što je za period od 12 mjeseci 600/720 l alkohola, u zavisnosti koji je period godine bio.

Padova pacijenata na primarnom novou zdravstvene zaštite nije bilo za 2021. godinu.

Komisija je poseban akcenat prethodne godine stavila na kontrolu lijeka Buprenorfin. Na mjesečnom nivou pratilo se propisivanje citiranog lijeka u saradnji sa Jedinicom za mentalno zdravlje. Ukupan broj pacijenata na supstitucionoj terapiji Buprenorfinom u mjesecu decembru 2021. godine je 17.

Asertivni tim za period 01.01.-31.12.2021. godine imao je 26 kućnih posjeta pacijentu koji je prethodno bio hospitalizovan u psihijatrijskoj ustanovi.

ID za decu je preduzimao niz mjera u cilju povećanja obuhvata vakcinacije dece svim vakcinama , a posebno MMR-om i pored složenosti epidemiološke situacije . Za period 01.01.-31.12.2021. godine date su ukupno 1694 vakcine, što je za 442 vakcine više u odnosu na 2020. godinu i to:

BCG 59

Pentraxim 579

Polio 156

MMR 262

PER 0

Dt/Dt 163

DT PRO ADULTIS 3

TT 3

HEPATIT B 468

Hib 1

Tim ID za decu uspješno je sproveo sistematske preglede i vakcinaciju dece za polazak u prvi razred osnovne škole, zatim II, IV, VI I VIII razred , kao i u srednjim školama. Sistematski preglede za 2021. odložili su se do proljeća 2022. godine zbog epidemiološke situacije.

Od ljetnjih mjeseci 2019. godine sprovodi se UZ preglede kukova kod dece , nakon uspješno izvršene obuke dr Biljane Ivelje i od 01.01.-31.12.2021. godine bilo je 344 pregleda kukova.

Anketa o ostvarivanju zdravstvene zaštite pacijenata u zdravstvenoj ustanovi na primarnom nivou zdravstvene zaštite shodno Prilogu 14 ,Pravilnika o bližim uputstvima za obavljanje monitoringa i uspostavljanje procesa evaluacije , sa indikatorima i kriterijumima pomoću kojih se vrši monitoring , odnosno evaluacija kvaliteta zdravstvene zaštite (Sl.list CG 17/15) sprovedena je u periodu oktobra-novembra , zaključno sa 19.11.2021. godine. U svrhu ovog istraživanja korišćen je anketni list koji sadrži pitanja u vezi kvaliteta zdravstvenih usluga i uključenosti pacijenata u liječenje. Ispitanici su ocjenjivali zdravstvene usluge koje su im pružene u ambulanti koju su najčešće posjećivali u proteklih 12 mjeseci. Anketa je bila anonimna, a cilj ankete je doprinos poboljšanju kvaliteta zdravstvenih usluga i njege. U ovom istraživanju učestvovalo je 42 ispitanika i to 33 žene i 9 muškaraca. Utvrđeno je da su dobijeni rezultati lošiji nego 2019. godine (2020. godine anketa nije rađena zbog epidemiološke situacije). Broj nezadovoljnih pacijenata je veći u odnosu na anketirane pacijente u 2019.godini. Treba napomenuti da je korona kriza uslovila znatno veći broj pacijenata, znatno veći obim posla za ljekare i medicinske sestre/tehničare, a sa druge strane epidemiološke mjere diktiraju uslove i način ostvarivanja zdravstvene zaštite na primarnom nivou (na pr. ograničen broj pacijenata, otežan način dolaska do doktora specijalista i sl.). Pretpostavka je da je sve ovo imalo uticaja na dobijene rezultate iz gore pomenute ankete, uz činjenicu da je broj anketiranih lica manji u odnosu na anketu od 2019. godine.Komisija će rezultate ankete uzeti u obzir za dalja poboljšavanja zadovoljstva osiguranika.

Tokom decembra izvršena kontrola vođenja i čuvanja medicinske dokumentacije , Prilog broj 11., Pravilnika o uputstvima za obavljanje monitoringa i uspostavljanje procesa evaluacije, donešenog od strane Ministarstva zdravlja u aprilu 2015. godine. Kontrola je vršena metodom slučajnog uzorka i rezultati u potpunosti zadovoljavaju, odnosno zadovoljavaju kriterijume dobre medicinske dokumentacije (34/38 bodova).

Disciplinskih postupaka po osnovu dopunskog rada tj. obavljanja istog bez saglasnosti ili u ustanovama van mreže nije bilo. Zbog povećanog obima posla izazvanog epidemiološko situacijom, a radi obezbjeđivanja adekvatnog i profesionalnog procesa rada tokom godine korišćen je institut dopunskog rada za angažovanje nedostajućeg kadra. Tim povodom izdate

su ukupno 63 saglasnosti za obavljanje dupuskog rada , od kojih 49 za rad u matičnoj ustanovi i 14 za rad kod drugog poslodavca.

Tokom godine održan je niz edukativnih radionica u vrtiću, školama u opštini Cetinje, radi povećavanja svijesti u značaj imunizacije najmlađe populacije, imunizacije adolescenata. Preventiva kao lijek!

Po pitanju medicinskog otpada redovne mjesečne evidencije su vođene i prosleđivane Ministarstvu zdravlja CG. Za period 01.01.-31.12.2021. godine proizvedeno je 3.345,80 kg infektivnog otpada (šifra 18 01 03). U novembru , preciznije 26.11.2021. godine donešen je Plan upravljanja otpadom, za period 01.01.2022. do 01.01.2024. godine, na čem data saglasnost Agencije za zaštitu životne sredine.

Komisija za kontrolu i suzbijanje rezistencije bakterija na antibiotike

Potrošnja antibiotika u DZ Cetinje praćena je tako što su rađeni tromjesečni izvještaji (za poslednje tromjesečje 2021. je u izradi), i to metodom definisanih dnevnih doza koju koristi i CALIMS (Crnogorska agencija za lijekove i medicinska sredstva), kao i ECDC (Evropski centar za kontrolu bolesti) ,tako da bi podaci bili uporedivi sa crnogorskim,regionalnim i evropskim podacima. Prema ovim izvještajima potrošnja antibiotika tokom prvih devet mjeseci tokom 2021. je u porastu i to u onim periodima pogoršanja epidemiološke situacije izazvane virusom Covid-19. Analizom propisivanja antibiotika u navedenom periodu utvrđeno je da raste i odnos broja pacijenata kojima su propisani antibiotici prema broju ukupnih pregleda.Jedan broj antibiotika propisan je prema dijagnozi koja ne opravdava njihovu primjenu,đe se takođe konstatuje blagi porast. Komisija je svakog mjeseca izvještavala o izolaciji rezistentnih bakterijskih sojeva-primoizolata,koji podliježu prijavljivanju,a koji su identifikovani u mikrobiološkoj laboratoriji DZ Cetinje .

Na osnovu iznijetih podataka ,može se zaključiti da je u analiziranom periodu došlo do porasta u potrošnji antibiotika koja se poklapa sa periodima pogoršanja epidemiološke situacije izazvane virusom Covid-19, ali se moraju preduzeti mjere u cilju racionalne potrošnje antibiotika,kako u racionalizaciji broja propisanih antibiotika, tako i u smislu njihove strukture.Prema tome ,neophodno je pridržavati se smjernica SZO i nacionalnih smjernica dobre kliničke prakse koje se odnose na upotrebu antibiotika.

Komisija za prevenciju bolničkih infekcija

Na redovnim mjesečnim sastancima raspravljalo o nadležnim pitanjima , a najviše pažnje posvećeno je mjerama za sprečavanje i suzbijanje Covid-19 infekcije.

Tokom 2021. godine u Covid ambulanti za odrasle obavljeno je 10228 brzih testova na COVID-19, a u Covid ambulanti za decu 846 testova.

U 2021. godini na području opštine Cetinje prema izvještaju Instituta za javno zdravlje registrovano je 3685 novih slučajeva Covid-19, sa izraženim padom incidencije od aprila do avgusta (najmanji broj novih slučajeva u junu -12), i najvećom incidencijom (702 nova slučaja) tokom decembra. Covid-19 čini 97% među zaraznim bolestima koje podliježu obaveznom prijavljivanju, dok su ostale prijavljene u ukupnom broju od 105 slučajeva, što je na nivou 2020. godine, a 83% manje u odnosu na godinu koja je prethodila pojavi nove

korona infekcije (2019.) U njihovoj strukturi su uobičajene sezonske infekcije, sa blažim epidemijskim javljanjima kampilobakterioze u aprilu, virusnog enteritisa u avgustu i infektivne mononukleoze u septembru i oktobru 2021. godine. Može se zaključiti da je epidemiološka situacija po tom pitanju bila povoljna i da su se zdravstvene i opšte mjere koje su primjenjivane u cilju suzbijanja infekcije novim korona virusom odrazile na pad učestalosti svih zaraznih bolesti, a naročito onih koje se prenose respiratornim putem i koje su do sada bile najbrojnije (varicella, streptokokmi tonzilofaringitis).

Komisija je kontrolisala sprovođenje protivepidemijskih mjera u prostorijama Doma zdravlja Cetinje, posebno čišćenje, dezinfekciju i provjetravanje prostorija, te nošenje lične zaštitne opreme od strane zaposlenih zdravstvenih radnika i higijenu ruku. Na svim za to predviđenim mjestima obezbijeđeni su uslovi za pravilnu higijenu ruku (topla voda, tečni sapun i papirni ubrusi, dezinfekciono sredstvo), a dodatni dozatori sa dezinfekcionim sredstvom postavljeni su na više mjesta u Domu zdravlja. Zaposlenim zdravstvenim radnicima bila je obezbijeđena sva zaštitna oprema neophodna u procesu rada (maske, rukavice, zaštitna odijela i mantili, viziri i naočare), a Komisija je sprovodila stalnu kontrolu korišćenja iste i poštovanje aseptične tehnike u radu sa pacijentima.

Vakcinacija zdravstvenih radnika Doma zdravlja Cetinje protiv COVID-19 počela je u februaru shodno preporukama Instituta za javno zdravlje prema rizičnim grupama. Vakcinom je do sada obuhvaćeno 80% zaposlenih. Od Covid-19 tokom 2021. oboljelo je 28 (29%) zaposlenih u Domu zdravlja. Vakcinacija protiv gripa počela je u novembru i u skladu sa preporukama sugerisana je svim zdravstvenim radnicima, ali je obuhvat vakcinisanog zdravstvenog osoblja u Domu zdravlja Cetinje oko 15%, dok je obuhvat vakcinacijom opšte populacije 3,8%.

Analiza vode za piće u Domu zdravlja radila se redovno, svakih 15 dana sa jedne ispitne tačke. Analize su obavljali Dom zdravlja Bar i Institut za javno zdravlje, a svi nalazi bili su uredni, u skladu sa Pravilnikom o higijenskoj ispravnosti vode za piće. Analiza vode iz aparata za reverznu osmozu za potrebe dijalize, predviđena da se radi jednom u 6 mjeseci, rađena je jednom mjesečno zbog povećanja ukupnog broja bakterija (iako u dozvoljenim granicama) i kontrole mjera dezinfekcije, a s obzirom na uredne nalaze odlučeno je da se u narednom periodu radi jednom u tri mjeseca.

Uklanjanje medicinskog i komunalnog otpada vršeno je na propisan način u skladu sa Planom. Deratizacija prostorija obavljena je prema planu, tokom mjeseca juna i decembra.

Zaštitnik prava pacijenata tokom 2021. godine imao je 3 pritužbe osiguranika, po kojima je postupljeno pravovremeno i podnosioci prigovora o ishodu obaviješteni pisanim putem.

Po pitanju broja pruženih usluga tokom 2021. godine i broja korisnika koji su primili iste stanje je sljedeće:

ID ZA ODRASLE

Pružene usluge	Broj pregledanih pacijenata	Broj prvih pregleda	Broj ponovnih pregleda	Broj propisanih recepata	Broj uputa na specijalističko konsultativne preglede u DZ i van njega	Broj uputa na stacionarno liječenje	Broj kućnih posjeta	Broj uputa za mikrobiološku laboratoriju	Broj naloga za sanitetski transport pacijenata
131700	124041	39151	15313	234537	37825	2412	1159	8223	1907

ID ZA DJECU

Pružene usluge	Broj pregledanih pacijenata	Broj prvih pregleda	Broj ponovnih pregleda	Broj propisanih recepata	Broj uputa na specijalističko konsultativne preglede u DZ i van njega	Broj uputa na stacionarno liječenje	Broj kućnih posjeta	Broj uputa za mikrobiološku laboratoriju	Broj naloga za sanitetski transport pacijenata
21702	20063	8362	1553	11750	4997	472	4	3562	4

ID ZA ŽENE

Pružene usluge	Broj pregledanih pacijenata	Broj prvih pregleda	Broj ponovnih pregleda	Broj propisanih recepata	Broj uputa na specijalističko konsultativne preglede u DZ i van njega	Broj uputa na stacionarno liječenje	Broj kućnih posjeta	Broj uputa za mikrobiološku laboratoriju	Broj naloga za sanitetski transport pacijenata
6611	3845	1304	1357	1193	1098	58	/	661	/

CENTAR ZA PLUĆNE BOLESTI I TBC

Ostvarene usluge (preventivne, kurativne, mali zahvati, srednje veliki zahvati) ukupno: 5320.

JEDINICA ZA MENTALNO ZDRAVLJE

Ostvarene usluge (usluge psihijatra, usluge asertivnog tima) ukupno: 3869.

MIKROBIOLOŠKA DIJAGNOSTIKA

Ostvarene usluge ukupno: 24613.

JEDINICA ZA PATRONAŽU

Ostvarene usluge (preventivne, usluge hroničnim bolesnicima i invalidima i tretmani i postupci) ukupno: 23881.

JEDINICA ZA FIZIKALNU TERAPIJU

Ostvarene usluge ukupno: 21674.

JEDINICA ZA SANITETSKI PREVOZ

Ostvarene usluge (usluge sanitetskog prevoza) ukupno: 1826.

Dom zdravlja Cetinje posebnu pažnju posvećuje i edukaciji kadra, ali realizacija u ovom dijelu nije bila na nivou kao prethodnih godina, upravo zbog obustava određenih edukacija, konferencija, seminara uzrokovanih Covidom-19. Kadar ustanove prema stručnoj spremi i potrebi prisustvovao je na online konferencijama i seminarima koji su se pretežno sprovodili online putem (aplikacija Zoom), i neposredno u ostvarenim uslovima za poštovanje aktuelnih mjera.

U ustanovi su redovno održavani stručni kolegijumi i sastanci kojima su prisustvovali direktor ustanove , pomoćnik direktora , sekretar, glavna sestra , a sastanci su vođeni radi upoznavanja doktora i medicinskog osoblja sa trenutnim stanjem u ustanovi, predlozima od strane nadležnih institucija radi inkorporiranja u budućem radu, prijedlozima oko načina i organizacije rada obzirom na epidemiološku situaciju . Kolegijume smatramo veoma značajnim u cilju razmjene mišljenja i učestvovanja svih zaposlenih u poboljšavanju rada ustanove. Zakonska i podzakonska regulativana, zatim smjernice u radu od strane Ministarstva zdravlja, Instituta za javno zdravlje i Fonda za zdravstveno osiguranje blagovremeno su umnožavane u dovoljnom broju primjeraka i prosljeđivane zaposlenima kojima su neophodne za rad.

Kada je u pitanju rad Menadžmenta i administrativno tehničkih poslova, možemo istaći da su se svi radni zadaci na godišnjem nivou izvršavali redovno i blagovremeno, u predviđenim rokovima. Na mjesečnom nivou, elektronskim putem i putem pošte, resornom Ministarstvu slati su Izvještaji poput: Mjesečni izvještaj o medicinskom otpadu, Mjesečni izvještaj o Buprenorfinu, Izvještaj o bolestima zavisnosti od droga, Izvještaj o propisanim bolovanjima na mjesečnom nivou, Izvještaj zaštitnika prava pacijenata, Izvještaj o dopunskom radu ljekara i broju izdatih saglasnosti, Izvještaj o pruženim fizioterapeutskim uslugama u kućnim uslovima, Izvještaj o donacijama, Izvještaj o asertivnom timu, Izvještaji o imunizaciji, ostverenim uslogama u Covid ambulancama, Tromjesečni izvještaj o radu Komisije za kontrolu kvaliteta, tromjesečni izvještaji drugih komisija, Izvještaj o realizovanom Medija planu.

Zaostalih akata iz 2021. godine nemamo i pored izazovne situacije uzrokovane Covidom -19.

Na portalu Ministarstva zdravlja pored ličnih podataka zaposlenih koji su unijeti tokom 2015. godine, unose se podaci o: novozaposlenima; raskidu radnog odnosa; promjenama radnog statusa sa određenog na neodređeno radno vrijeme. Takođe, na mjesečnom nivou redovno se unose podaci o privremenenoj spriječenosti za rad uposlenih.

Zvaničan web sajt Doma zdravlja Cetinje (www.dzcetinje.me) ažurira se redovno. Posebno se na mjesečnom nivou objavljuje raspored rada ID za odrasle i decu i rad Terenskih ambulanti, kako bi građanstvo bilo upoznato sa istim. Na web sajtu su objavljujivane i druge od značaja informacije, poput: čestih apela za poštovanje mjera tokom epidemiološke situacije, edukativnih tekstova, zamjena tokom odsutnosti ljekara, postupci javnih nabavki, dokumenta DZ i dr. Tokom godine, direktor ustanove i u par navrata ljekari, gostovali su na lokalnom mediju-Radio Cetinje, RTCG, Radiju Crne Gore, televiziji Vijesti, TV 777, Nova M i dr., povodom stanja u ustanovi, pravovremenom plasiranju potrebnih informacija i predstavljanju i izveštavanju o stanju epidemiološke situacije. Osim plasiranja informacija putem sredstava javnog informisanja, u III kvartalu počela je sa radom i zvanična FB stranica DZ. Za ovaj korak odlučili smo se radi povećanja transparentnosti i plasiranja informacija na socijalnim mrežama, vodeći se današnjim uticajem istih. Stranica se ažurira na dnevnom nivou.

Kao obveznici primjene Zakona o javnim nabavkama ustanova je prethodne godine sprovela postupke za nabavku roba, usluga i izvođenje radova u skladu sa novim Zakonom o javnim nabavkama i poštujući načelo transparentnosti pravovremeno sva dokumenta objavljena na CEJN-u.

Hemodijaliza kao specifičnost Doma zdravlja o kojoj je bilo riječi tokom prethodnih godina, već četvrtu godinu funkcionira uspješno i pruža kvalitetne usluge svojim osiguranicima. Trenutno imamo 4 pacijenata na tretmanu dijalize. U nedostatku visokoobrazovnog kadra, angažovana je pomoć iz KC CG putem dopunskog rada. Usluge su tokom ljetnjih mjeseci pružane stranim osiguranicima, nakon saglasnosti na revidiran cjenovnik.

Osim revidiranja Cjenovnika za usluge dijalize, izmjene su nastupile i za Cjenovnik za pružanje usluga izdavanja ljekarskih uvjerenja, koji je stupio na snagu 09.06.2021. godine. Cijene su prilagođene tržištu i postizanju veće konkurentnosti.

Zaštita i zdravlje na radu

Tokom juna i jula izvršeni sanitarni pregledi za 48 zaposlenih. Zatim, periodični ljekarski pregledi za zaposlene na poslovima radnih mjesa sa povećanim rizikom (12 zaposlenih). U decembru odrađeni sanitarni pregledi za 63 zaposlena. Nakon isteka prethodnog, odrađen novi stručni nalaz za ispitivanje elektroinstalacija. Servisirani PP aparati.

Ostatak izvještaja biće posvećen realizovanim ulaganjima u opremu i radove, zatim donacijama i na kraju ne manje bitno, možda čak i najvažnije, aktivnosti ustanove po pitanju pandemije koronavirusa.

Investicije u 2021. godini

NAZIV OPREME	UGOVORENA VRIJEDNOST	IZVOR FINANSIRANJA		
		Budžet (FZO)	Sop.sreds tva	Donacije
KOMBIN.HLADNJAK 19323FW 03	528,00 €	528,00 €		
KOMBIN.HLADNJAK 19323FW 03	484,00 €			484,00 €
KLIMA UREĐAJ	435,00 €			435,00 €
RAČUNSKA MAŠINA	46,00 €	46,00 €		
ŠTAMPAČ HP M 15	153,00 €	76,50 €	76,50 €	
ŠTAMPAČ HP M 15	153,00 €	76,50 €	76,50 €	
ŠTAMPAČ HP M 15	400,50 €	80,10 €	320,40 €	
ŠTAMPAČ HP M 15	549,90 €	80,10 €	469,80 €	
ŠTAMPAČ HP M 15	80,10 €	80,10 €		
ŠTAMPAČ HP M 15	80,10 €	80,10 €		
ŠTAMPAČ HP 130A	133,10 €	133,10 €		
RADNI STO I KANC STOLICA	207,40 €	207,40 €		
FIOKAR MIDC20-D63	56,00 €	56,00 €		

PARAVANI	700,00 €			700,00 €
TENDA ZA COVID AMBULANTU	605,00 €			605,00 €
KANCEL.STOLICE	158,00 €	158,00 €		
KOMPJ.STO I KANC.STOLICA	114,00 €	114,00 €		
STOLICE S-6	54,00 €	54,00 €		
GARD.ORMARI I ZA DOKUMENTACIJU	354,38 €	354,38 €		
RAČUNAR PC	310,00 €	310,00 €		
KLIMA UREĐAJI = 2kom	738,00 €	738,00 €		
KLUB STO	42,80 €	42,80 €		
VEŠ MAŠINA	469,80 €	469,80 €		
ŠTAMPAČ HP M 102	99,00 €	99,00 €		
KONTEJNER	3.900,00 €	3.900,00 €		
SANITETSKI CITROEN JUMPER	34.969,00 €	34.969,00 €		
MINI HLADNJAK	84,15 €			84,15 €
<i>Ukupno</i>	45.904,23 €	42.652,88 €	943,20 €	2.308,15 €

VRSTA RADOVA	UGOVORENA VRIJEDNOST	IZVOR FINANSIRANJA			Energetska efikasnost
		Budžet(FZ O)	Sop.sred stva	Donacije	
Otvar.i montiranje vrata Covid amb.dječje	757,46 €	757,46 €			
Sanacija dijela krova	1.194,27 €	1.194,27 €			
Zamjena unutrašnjih vrata-bravarije	44.158,95 €	44.158,95 €			
Zamjena radnih stolova	2.843,50 €	2.843,50 €			
Ugradnja PVC podne obloge	3.455,98 €	3.455,98 €			
Rekonstrukcija i adaptacija amb.Čevo	3.396,17 €	3.396,17 €			
<i>Ukupno</i>	55.806,33 €	55.806,33 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €

Iz tabelarnog prikaza i realizovanih aktivnosti, evidentno je da se radilo na poboljšavanju uslova rada u smislu građevinskih radova i opreme, a uz specifičnost godine u dijelu finansijskih tokova-budžeta.

Pravna i fizička lica tokom 2021. godine imala su sluha za primarni nivo zdravstvene zaštite i ostvarili smo ukupno 13 donacija, ukupne vrijednosti 6.143,76 eura.

R.B.	VRSTA DONACIJE	VRIJEDNOST	DONATOR
1.	Kombinovani hladnja	484,00€	Salveo CG DOO Podgorica
2.	Dijetetski suplementi (Protect Kontrol i Zincomplex)	423,50€	Inpharm CO DOO Podgorica
3.	Tenda za Covid ambulantu	605,00€	Bijeli labud DOO Kotor
4.	Klima uređaj	435,00€	Glosarij DOO Podgorica
5.	Paravani za potrebe masovne imunizacije	700,00€	Glosarij DOO Podgorica
6.	Pulsni oksimetar	65,00€	MaxMedica DOO Podgorica
7.	Dijetetski suplementi (cink+C+D3, Devital 2000 i vitamin C)	595,00€	MaxMedica DOO Podgorica
8.	Digitalna vaga za bebe i inhalator kompresorski	285,60€	Monte D DOO Tuzi
9.	Ampular, stalak za infuziju, Guedel Airway 80mm i Guedel Airway 70mm	160,93€	Građanski pokret Ura Podgorica
10.	Dezinficijensi	555,58€	Klaster Crnogorski pršut Cetinje
11.	Stručni nadzor nad izvođenjem bravarskih radova u DZ	750,00€	Tatjana Stanković Cetinje
12.	Novčana donacija	1.000,00€	EPCG AD Nikšić
13.	Hladnjak	84,15€	Ivan Pavićević Cetinje

-COVID-19

Kako je 2020. godina obilježila pojavu Covid-a 19 kod nas, adaptiranje na novi sistem i režim rada, a i života, ističemo da smo tokom 2021. godine posjedovali već dovoljno iskustva po pitanju pandemije, a što je uslovalo organizovan i sinhronizovan način rada, uz poštovanje svih mjera i preporuka donešenih od nadležnih institucija. Tokom godine ostao je na snazi poseban režim rada u dijelu pulta na ulaznom holu radi preduzimanja mjera: temperaturni skrining, kontrola nošenja maski, dezinfekcija ruku. Pored Covid ambulante za odrasle organizovana je i Covid ambulanta za djecu, tokom III kvartala (20.09.2021.). Taj prostor je organizovan na adekvatan način, uz poštovanje epidemioloških mjera i stvaranje zasebnog puta za suspektivne pacijente, radi sprječavanja transmisije na pacijente koji dolaze na redovne preventivne i kurativne usluge. Sa pripravnosću Covid timova nastavilo se tokom cijele godine i ostvarivanje komunikacije na broju **067/444-810**, aktivan 24 časa, putem kog su osiguranici dobijali potrebne informacije. Uvedena je i nacionalna Covid linija 1717, za pružanje svih relevantnih informacija, u kojoj su angažovana dva spoljna saradnika, a kasnije jedan. Adekvatno se distribuirala LZO i dezinfekciona sredstava. Rad ustanove je ostao nepromijenjen od 07:00 do 21:00h tokom cijele sedmice. Usluge su se pružale i na ruralnom području. Svakodnevno su se nakon obavljenih testiranja uzorci slali u IJZ CG. Hospitalizacije su vršene u Kliničkom centru CG, a naknadno i u bolnicu u Kotoru, koja je proglašena za »covid bolnicu«. Tokom 2021. godine bilo je i pozitivnih slučajeva zdravstvenih radnika i samoizolacija kao lica iz kontakta (numerički podaci u okviru dijela izvještaja Komisije za prevenciju bolničkih infekcija), što je predstavljalo otežan uslov oko organizacije rada, ali može se reći da su se pravovremeno nalazila rješenja i nije se zaostajalo u pružanju zdravstvene zaštite. U periodu mjeseca marta/aprila pružena nam je podrška od strane volontera Crvenog krsta, ukupno njih 17. Održan je niz sastanaka i kolegijuma u cilju organizacije rada, otklanjanja smetnji i poteškoća u radu. Kao podrška u više navrata tokom

godine uključivani su specijalizanti za rad u matičnoj ustanovi. Pored testiranja PCR dijagnostikom koristili su se brzi antigenski testovi, koje je ustanova dobijala od Montefarma, a i samostalno nabavljala. Zaključno sa 31.12.2021. godine u Covid ambulanti za odrasle Doma zdravlja bilo je približno 17000 pregleda. U Covid ambulanti za decu bilo je 3622 pregleda za period 20.09.-31.12.2021. godine.

Pojavom vakcina na globalnom nivou , krenulo se sa pripremnim radnjama oko imunizacije u dijelu obezbjeđivanja prostora, edukacije kadra, potrebne opreme. Prve vakcinacije odvijale se u ustanovi u improvizovanom prostoru, počev od 23.02.2021. godine , što je uslovalo potragu za obezbjeđivanjem adekvatnijih prostornih kapaciteta za ovu namjenu. U saradnji sa OB »Danilo I« Cetinje dodijeljen nam je prostor stare stražarnice za vakcinaciju. Vakcine sa kojima smo raspolagali: Sputnik V, Sinofarm, AstraZeneca, Pfizer. Distribuirane su nam dovoljne količine za proces imunizacije i to za I,II i III dozu. Skoro pa svakodnevno, upućivani apeli za imunizaciju po starosnim grupama, termini za obavljanje iste i neophodni kontakt brojevi za pružanje potrebnih informacija zainteresovanim građanima. Poštujući odluke na državnom nivou sa masovnom imunizacijom otpočelo se 05.05.2021. godine , nakon svih pripremnih radnji. Prostor za masovnu imunizaciju bio je poslovni prostor Crvenog krsta, koji su nam ustupili bez naknade i na taj način dali svoj doprinos, što nije prvi put. Nakon završetka procesa masovne imunizacije, ista se naknadno mogla ostvariti u prostoru stare stražarnice. Rezimirajući , za period od 23.02.2021. godine zaključno sa 31.12.2021. godine dato je:

I doza 7840

II doza 7664

III doza 2528

Ukupno : I+II+III=18032

Blagovremeno su distribuirane sve smjernice i protokoli za liječenje covid infekcije koji su dobijani od strane SZO, Min. zdravlja, IJZ CG.

Možemo zaključiti da je ova godina veliki izazov i da su uloženi maksimalni naponi u suzbijanju covid infekcije i liječenju pacijenata pozitivnih na istu.

Naša misija će i dalje biti usmjerena na poboljšavanju uslova rada, ulaganjima u opremu, prostor, i kao najvažnije ljudske resurse , sve u cilju pružanja savremenih usluga osiguranicima i podizanja njihovog stepena povjerenja u crnogorsko zdravstvo. Zaposleni Doma zdravlja, na čelu sa Menadžmentom, svoju aktivnu politiku ogleđaju u tome da zajedno sa ostalim zdravstvenim ustanovama i Ministarstvom zdravlja, kao čelnom intitucijom, dostignu konkurentski nivo zdravstvenog sistema u poređenju sa ostatkom Evrope i postizanjem konačne pobjede nad Covidom-19.

S uvažavanjem,

**Pomoćnik direktora
mr Marko Radoman**

**Direktor
dr Marko Radović**

Obradio Sekretar za pravno kadrovske poslove

Vukotić Jovana